

قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۵/۸ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوریهای برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل می شود.

تبصره - شرکت های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکتها و مؤسساتی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) از مالکیت آنها متعلق به شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت های این قانون نیستند.

ماده ۲- شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مسؤولیت سیاست گذاری، برنامه ریزی و پی گیری اجرای این قانون را به عهده دارد که از این پس در این قانون به اختصار شورا نامیده می شود. دبیرخانه شورا مسؤول پی گیری اجرای مصوبات شورا از طریق دستگاه های ذی ربط خواهد بود.

ماده ۳- حمایتها و تسهیلات قابل اعطای به شرکتها و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون عبارتند از:

الف) معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۳۳

عوارض صادراتی به مدت پانزده سال؛

(ب) تأمین تمام یا بخشی از هزینه تولید، عرضه یا به‌کارگیری نوآوری و فناوری با اعطای تسهیلات کم‌بهره یا بدون بهره بلندمدت یا کوتاه‌مدت بر طبق عقود شرعی؛

(ج) اولویت استقرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری؛

(د) اولویت واگذاری تمام یا بخشی از سهام مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی قابل واگذاری براساس ضوابط قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون؛

(ه) ایجاد پوشش بیمه‌ای مناسب برای کاهش خطرپذیری محصولات دستاوردهای دانش، نوآوری و فناوری در تمام مراحل تولید، عرضه و به‌کارگیری؛
(و) تسهیل شرایط مناقصه در موضوعات مرتبط با ماده (۱) و تمهید امکان مشارکت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون.

ماده ۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب بهمن‌ماه ۱۳۸۶ شمسی ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی، فهرست تمامی مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی را تهیه و به شورا ارایه نماید. شورا موظف است ظرف سه ماه از تاریخ دریافت این فهرست، مراکز و مؤسسات پژوهشی غیرحاکمیتی قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی را احصاء نموده و وزارت امور اقتصادی و دارایی مطابق قانون مذکور در این ماده زمینه واگذاری آنها را فراهم نماید.

تبصره ۱- ماهیت این شرکت‌ها پس از واگذاری نباید تغییر کند.

۲۳۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره ۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وظیفه نظارت بر حسن اجرا و احراز صلاحیت خریداران را در این ماده برعهده دارد.

ماده ۵- به منظور کمک به تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی از طریق ارائه کمک و تسهیلات قرض الحسنه و تسهیلات بدون اخذ هرگونه تضمین و مشارکت با اختیار بخشش تمام یا بخشی از سهم مشارکت به شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان، صندوقی تحت عنوان صندوق نوآوری و شکوفایی وابسته به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و زیر نظر رییس شورا تأسیس می شود. منابع مالی صندوق شامل کمک های دولت، اعتبارات مندرج در بودجه سالانه، هرگونه کمک و سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت های دولتی وابسته و تابع، نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری ها و شرکت های وابسته و تابع می باشد.

بانک ها نیز می توانند بخشی از منابع تسهیلات موضوع صندوق یادشده را تأمین نمایند. به منظور تأمین منابع مالی صندوق، دولت موظف است از سال سوم به بعد در لایحه بودجه، حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از منابع بودجه عمومی خود را جهت کمک به این صندوق در نظر بگیرد.

تبصره ۱- حداقل پنج درصد (۵٪) از سرمایه این صندوق جهت اعطای تسهیلات به صندوق های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تخصیص خواهد یافت.

تبصره ۲- سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی به میزان سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به تدریج حداکثر ظرف سه سال از محل صندوق توسعه ملی یا حساب ذخیره ارزی تأمین می گردد.

تبصره ۳- اساسنامه این صندوق شامل ارکان، وظایف، اختیارات، نحوه فعالیت، مدیریت و نظارت بر صندوق در چارچوب این قانون توسط شورای عالی

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۳۵

علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶- کلیه دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی مجازند بخشی از مبلغ قراردادهای خرید کالا یا خدمات با مبدأ خارجی را جهت نیل به خودکفایی در همان زمینه از طریق انجام فعالیت‌های تحقیق و توسعه فناوری ضمن عقد قرارداد با شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان به انجام رسانند.

ماده ۷- کلیه دستگاه‌های مجری این قانون موظف هستند حداکثر ظرف یک ماه به درخواست‌های متقاضیان جهت استفاده از حمایت مندرج در این قانون رسیدگی کنند و نتیجه نهایی را به متقاضی اعلام نمایند، چنانچه نظر مبنی بر رد درخواست باشد باید به‌طور مستدل به آگاهی درخواست‌کننده برسانند. درخواست‌کننده می‌تواند نزد دبیرخانه اعتراض کند و شورا موظف است ظرف یک ماه به شکایت واصله رسیدگی کند.

ماده ۸- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مجازند مرکز فعالیت خود را در محدوده شهر تهران و دیگر شهرها با رعایت مقررات زیست محیطی مستقر نمایند.

ماده ۹- به‌منظور ایجاد و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی برخوردار گردند.

ماده ۱۰- هرگونه استفاده از مزایا، امتیازات و تسهیلات عنوان‌شده در این قانون برای شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان پس از انطباق با اهداف مندرج در این قانون توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت تصویب به شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری ارایه می‌گردد.

۲۳۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۱۱- کلیه اشخاص (حقیقی یا حقوقی) که از حمایت‌های این قانون برخوردار شده‌اند، چنانچه حمایت‌ها و تسهیلات اعطاشده بر طبق این قانون را برای مقاصد دیگری مصرف کنند، ضمن محرومیت از استفاده مجدد از حمایت‌های این قانون مجازات‌های زیر در مورد آنها اعمال می‌شود.

الف) در صورت برخورداری از تسهیلات مالی علاوه بر رد مال، به جریمه نقدی برابر با تسهیلات دریافتی محکوم می‌شوند؛

ب) در صورت برخورداری از شرایط تسهیلات در ورود به مناقصه به مدت سه سال از شرکت در کلیه مناقصه‌ها منع می‌شوند؛

ج) در صورت برخورداری از معافیت‌های مالیاتی یا عوارض علاوه بر پرداخت آنها به جریمه نقدی برابر میزان معافیت اعطای شده محکوم می‌شوند؛

د) در صورت برخورداری از پوشش بیمه‌ای، به پرداخت جریمه معادل پوشش بیمه‌ای دریافتی محکوم می‌شوند.

ماده ۱۲- گزارش نحوه اجرای این قانون هر شش ماه یک‌بار توسط دبیرخانه شورا تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

ماده ۱۳- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون حداکثر ظرف سه ماه از تصویب آن توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی علوم و تحقیقات و فناوری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم آبان ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۸/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۳۷

آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۱ هیأت وزیران و اصلاحیه مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۱ بنا به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد ماده (۱۳) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹ - آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف) قانون: قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹؛

ب) صندوق: صندوق نوآوری و شکوفایی موضوع ماده (۵) قانون؛

ج) شورا: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

د) تجاری‌سازی: فعالیتهای مرتبط با عرضه محصول یا خدمت جدید مبتنی بر ایده‌ها یا فناوری‌های جدید که شامل تمامی فرایندهای مرتبط از جمله ثبت اختراع، ارزش‌گذاری فناوری، اعطای امتیاز، انتقال و انتشار و کسب سایر فناوری‌های مورد

۲۳۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نیاز (مکمل) و پرداخت حق الامتیازهای مرتبط، جذب سرمایه و منابع (نمونه‌سازی، طراحی صنعتی فرایند یا محصول جدید، انجام آزمون‌ها و دریافت تأییدیه‌های لازم، تولید آزمایشی، بازاریابی و رفع اشکال) و همچنین خدمات پشتیبانی تخصصی تجاری‌سازی (شامل فعالیت‌های مشاوره، مدیریت فناوری، طراحی محصول و فرایند، خدمات استانداردسازی، اندازه سنجی و خدمات آزمایشگاهی) می‌شود؛

ه) سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر: سرمایه‌گذاری در شرکت‌های جوان و نوپا که مبتنی بر فناوری و نوآوری شکل گرفته و در معرض ریسک‌های بالا و غیرمترعارف می‌باشند و براساس ارزیابی‌های کارشناسی دارای رشد فراوان در آینده خواهند بود؛

و) عامل صندوق: بانک‌های عامل، صندوق‌های پژوهش و فناوری و سایر صندوق‌های مالی دارای مجوز قانونی طرف قرارداد صندوق؛

ز) دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری.

ماده ۲- «شرکت‌ها و مؤسساتی» که در زمینه «گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری» و «تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه شامل (طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده بالا» فعالیت می‌نمایند، شرکت یا مؤسسه دانش‌بنیان محسوب می‌شوند

تبصره ۱- فعالیت‌هایی نظیر برگزاری و شرکت در همایش‌های علمی، خدمات کتابداری، آموزش و کارآموزی، فعالیت‌های عادی و روزمره نرم‌افزاری و سایر فعالیت‌هایی که هدف آنها طراحی محصولات یا خدمات یا بهبود کیفیت آنها نیست، از فعالیت‌های دانش‌بنیان به شمار نمی‌روند.

تبصره ۲- نمایندگی شرکت‌های خارجی و شرکت‌های واردکننده محصولات دانش‌بنیان که به امر تجارت می‌پردازند، از شمول این آیین‌نامه خارج هستند.

تبصره ۳- شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۳۹

شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از پنجاه درصد از مالکیت آنها متعلق به شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت‌های قانون نیستند.

ماده ۳- در اجرای مفاد ماده (۲) قانون و به‌منظور تدوین حوزه‌های فعالیت‌های دانش‌بنیان و معیارهای تشخیص مصادیق شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، و نظارت بر اجرای این ماده، کارگروهی زیر نظر رییس شورا متشکل از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف) نماینده رییس شورا (رییس)؛

ب) نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ج) نماینده معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور؛

د) نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

ه) نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت؛

و) نماینده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛

ز) مدیرعامل صندوق.

ماده ۴- به‌منظور استفاده شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان از کمک‌ها و تسهیلات و سایر حمایت‌های پیش‌بینی شده در قانون، صندوق موظف است نسبت به بررسی وضعیت اقتصادی و مالی شرکت‌ها و مؤسسات یاد شده اقدام نماید.

فصل دوم - اعطای کمک

ماده ۵- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان دارای بیش از پنجاه نفر نیروی انسانی متخصص و با سابقه فعالیت بیش از پنج سال، می‌توانند در صورت تشکیل کنسرسیوم، جهت فعالیت‌های موضوع این آیین‌نامه با مشارکت دانشگاه‌ها و «پژوهشگاه‌ها و» شرکت‌های داخلی و خارجی مشروط به تعلق اکثریت سهام آن

۲۴۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان داخلی، تا بیست درصد از هزینه فعالیت‌های «تجاری‌سازی نتایج» تحقیق و توسعه «و طرح‌های مربوط» خود را در ازای ارزیه اسناد اثبات‌کننده، کمک دریافت کنند.

ماده ۶- در صورتی که شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان جهت انجام فعالیت‌های تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی از نظام بانکی تسهیلات اخذ نمایند، صندوق می‌تواند بخشی از سود تسهیلات یاد شده را در قالب قرارداد با بانک عامل اعطا نماید.

ماده ۶ مکرر- صندوق مجاز است در اجرای ماده (۵) قانون، تا پنجاه درصد هزینه‌های طرح‌های تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه «مهم» و «ویژه» شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان فاقد توانایی مالی را با تأیید هیأت امنای صندوق، کمک بلاعوض نماید.

فصل سوم - تسهیلات

ماده ۷- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان جهت فعالیت‌های ثبت اختراع، کسب فناوری (دریافت حق امتیاز) و نمونه‌سازی می‌توانند از تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق پس از بررسی طرح تجاری «توسط صندوق یا عامل صندوق» با دوره بازپرداخت حداکثر سه ساله استفاده نمایند.

ماده ۸- شرکت‌های ارزیه‌کننده خدمات پشتیبانی تخصصی تجاری‌سازی نیز می‌توانند برای انجام خدمات یاد شده، از تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق استفاده کنند.

ماده ۹- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان جهت فعالیت‌های تا قبل از تولید صنعتی از قبیل هزینه اولیه تجهیز کارگاه و آماده‌سازی خط تولید، طراحی صنعتی، انجام آزمون و رفع اشکال، تولید آزمایشی و بازاریابی می‌توانند از محل منابع صندوق از تسهیلات میان مدت (حداکثر پنج‌ساله) با نرخ ترجیحی (تا سقف

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۴۱

پنج درصد پایین تر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال) استفاده نمایند. تشخیص نوع تضمین مورد نیاز، «برعهده» صندوق خواهد بود.

ماده ۱۰- صندوق موظف است به منظور تولید صنعتی با مشارکت حداکثر پنجاه درصدی با بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری یا صندوقهای مالی «مرتبط از طریق» گشایش خطوط اعتباری مشترک نزد بانکها و مؤسسات یاد شده امکان دریافت تسهیلات بلندمدت (حداکثر هفت ساله) با نرخ ترجیحی (تا سقف «هفت درصد» پایین تر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال) را برای تأمین قسمتی از هزینههای تهیه مکان و خرید و نصب ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، فراهم نماید.

ماده ۱۱- جهت تأمین سرمایه در گردش شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، صندوق مجاز است با مشارکت حداکثر سی درصدی با بانکها و سایر مؤسسات و صندوقهای مالی و از طریق این مؤسسات اقدام به ارایه تسهیلات کوتاهمدت (حداکثر یکساله) با نرخ ترجیحی «تا سقف حداکثر هفت درصد پایین تر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار» نماید.

ماده ۱۲- به منظور حمایت از توسعه بازار محصولات و خدمات دانش بنیان، صندوق مجاز است نسبت به اعطای تسهیلات برای فروش اقساطی، لیزینگ و سایر موارد با نرخ ترجیحی به شرکتها و مؤسسات دانش بنیان از طریق عامل صندوق اقدام نماید.

ماده ۱۳- صندوق موظف است جهت خرید سهام شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، تسهیلات خرید با نرخ ترجیحی به افراد یا بنگاههای فعال اقتصادی و صنعتی موجود ارایه نماید. تسهیلات یاد شده به اشخاص حقیقی و حقوقی که سهام مذکور را ترجیحاً از صندوقهای سرمایه گذاری ریسک پذیر یا از طریق بازار فرابورس خریداری نمایند، اعطا می شود.

ماده ۱۳ مکرر- صندوق مجاز است به شرکتها و مؤسسات دانش بنیانی که

۲۴۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دارای طرح‌های تجاری‌سازی حائز اهمیت هستند، اما فاقد توانایی کافی برای تأمین مشارکت بانک‌ها هستند، تسهیلات موضوع مواد (۱۰) و (۱۱) را پس از تأیید هیأت عامل براساس دستورالعمل ابلاغی به‌طور صد درصد (۱۰۰٪) اعطا نماید.

فصل چهارم - ضمانت‌نامه و بیمه

ماده ۱۴- به‌منظور پوشش کسر وثیقه تسهیلات دریافتی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان از بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق نسبت به آرایه خدمات ضمانت‌نامه اعتباری (تا سقف هفتاد درصد وثایق) اقدام می‌نماید.

ماده ۱۵- به‌منظور پوشش ریسک قراردادهای تسهیل شرایط حضور در مناقصه برای شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، صندوق نسبت به پرداخت بخشی از هزینه صدور ضمانت‌نامه و تسهیل روند دریافت آن با عقد قراردادهای همکاری و کارگزاری با بانک‌ها و مؤسسات ذی‌ربط اقدام می‌نماید. این خدمات شامل ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه، پیش‌پرداخت، حسن انجام کار و سایر موارد مرتبط می‌باشد.

ماده ۱۶- به‌منظور پوشش ریسک به‌کارگیری فناوری‌های داخلی عرضه شده توسط شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، صندوق نسبت به آرایه خدمات ضمانت‌نامه‌ای به‌منظور پوشش ریسک دانش فنی از طریق مؤسسات تخصصی ذی‌ربط اقدام می‌نماید. نوع حمایت این ماده شامل پرداخت بخشی از هزینه صدور ضمانت‌نامه و تسهیل روند دریافت آن با عقد قراردادهای همکاری و کارگزاری با آرایه دهندگان ضمانت‌نامه می‌گردد.

تبصره- در صورت عدم امکان به‌کارگیری مؤسسات تخصصی موجود، صندوق می‌تواند پس از طی مراحل قانونی نسبت به حمایت از ایجاد مؤسسات تخصصی با مشارکت سایر نهادهای ذی‌ربط اقدام نماید.

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۴۳

ماده ۱۷- در اجرای بند (ه) ماده (۳) قانون و به منظور کاهش خطرپذیری محصولات و خدمات شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، بیمه مرکزی ایران مکلف است پوشش بیمه‌ای مناسب را در مراحل طراحی، تولید، عرضه و به‌کارگیری این نوع محصولات و خدمات طراحی و ایجاد نماید.

فصل پنجم - مشارکت

ماده ۱۸- به منظور توسعه سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر، صندوق برای تأسیس و توسعه شرکت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر تا سقف چهل و نه درصد سهام، مشارکت نماید و حداکثر پس از پنج سال سهام خود را واگذار نماید.

ماده ۱۸ مکرر- صندوق مجاز است براساس دستورالعمل مصوب هیأت‌امنا نسبت به مشارکت در طرح‌های تجاری‌سازی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان اقدام نماید.

فصل ششم - معافیت‌های مالیاتی و گمرکی

ماده ۱۹- به منظور تکمیل چرخه سرمایه‌گذاری خطرپذیر و امکان استفاده شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان از بازار سرمایه، سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است نسبت به تعیین و تسهیل ساز و کار عرضه سهام شرکت‌های دانش‌بنیان در بازار فرابورس، دستورالعمل‌های اجرایی لازم را تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۲۰- درآمدهای مشمول مالیات شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان ناشی از قراردادهای و فعالیت‌های تحقیق و توسعه، تجاری‌سازی و تولید محصولات و خدمات دانش‌بنیان به مدت پانزده سال از مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم معاف هستند.

ماده ۲۱- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان از پرداخت هزینه‌های عوارض و

۲۴۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض صادراتی معاف هستند.

ماده ۲۲- در اجرای ماده (۳) قانون وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است دستورالعمل اجرایی این فصل را ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و به سازمان امور مالیاتی کشور و گمرک ایران ابلاغ نماید.

فصل هفتم - اولویت‌دهی به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و سایر حمایت‌ها

ماده ۲۳- پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه علم و فناوری و مناطق ویژه اقتصادی موظفند نسبت به اولویت‌دهی در استقرار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان اقدام نمایند.

ماده ۲۴- صندوق حداقل سی درصد کمک‌ها، تسهیلات و سرمایه‌گذاری‌های خود را به شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در مراکز رشد علم و فناوری، پارک‌های علم و فناوری، مناطق ویژه علم و فناوری و مناطق ویژه اقتصادی تخصیص دهد.

ماده ۲۵- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان در مناقصات قراردادهای پژوهشی، فناوری و تجاری‌سازی و عرضه کالاهای دانش‌بنیان ساخت داخل دستگاه‌های اجرایی حائز اولویت می‌باشند.

تبصره ۱- دستگاه اجرایی پس از دریافت تأییدیه صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، امتیاز ارزیابی کیفی و فنی آنها را با ضریب $1/2$ (۱۲۰ درصد) محاسبه می‌نماید. برای شرکت‌های مستقر در پارک‌های علم و فناوری و مناطق ویژه علم و فناوری و مناطق ویژه اقتصادی تا ضریب $1/5$ (صد و پنجاه درصد) قابل افزایش است.

تبصره ۲- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان برای ارایه و فروش محصولات و خدمات دانش‌بنیان خود در مناقصات دولتی مشمول تخفیف پنجاه درصدی در

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۴۵

مبلغ سپرده شرکت در مناقصه می‌گردند.

ماده ۲۶- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند حداقل یک درصد مبلغ خرید کالا یا خدمات با مبدأ خارجی را در راستای تحقیق و توسعه، طراحی، تجاری‌سازی و ساخت داخل کالا یا خدمات مذکور از طریق شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان هزینه نمایند.

ماده ۲۷- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در اجرای تبصره (۲) ماده (۱) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات - مصوب ۱۳۷۵ - فهرست نیازهای فناورانه، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی مندرج در قانون مذکور را به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان نیز اعلام نماید.

ماده ۲۸- در اجرای ماده (۹) قانون و به‌منظور ایجاد و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی، اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی برخوردار گردند.

تبصره- آیین‌نامه اجرایی ماده (۴۷) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۸۶۳/ت/۲۸۶۰۹-هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۰ به‌عنوان مقررات اجرایی ماده (۹) قانون تنفیذ می‌گردد.

ماده ۲۹- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مجازند مرکز فعالیت خود را در محدوده شهر تهران و دیگر شهرها با رعایت مقررات زیست محیطی مستقر نمایند.

فصل نهم - نظارت و گزارش‌دهی، رسیدگی به اعتراضات و مجازات‌های قانونی

ماده ۳۰- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان می‌توانند اعتراض خود را نسبت به عملکرد دستگاه‌های مجری قانون با ارایه مستندات به دبیرخانه شورا ارسال نمایند. دبیرخانه شورا موظف است ظرف یک ماه نسبت به رسیدگی به اعتراضات واصل شده اقدام نماید.

ماده ۳۱- دبیرخانه شورا موظف است جهت ایجاد فرصت‌های برابر و شفاف‌سازی حمایت‌ها و تسهیلات مندرج در این آیین‌نامه نسبت به انتشار آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ذی‌ربط، اسامی دستگاه‌های اجرایی مرتبط و بانک اطلاعاتی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان برخوردار شده از این تسهیلات، از طریق پایگاه جامع اطلاع‌رسانی اقدام نماید.

ماده ۳۲- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان که از حمایت‌های قانون برخوردار می‌شوند، چنانچه براساس گزارش دستگاه اجرایی ذی‌ربط یا نظارت دوره‌ای یا موردی دبیرخانه شورا یا صندوق با کتمان اطلاعات یا ارایه اطلاعات ناصحیح از این حمایت‌ها برخوردار شده باشند یا حمایت‌ها و تسهیلات اعطا شده بر طبق قانون را برای مقاصد دیگری مصرف نموده باشند، با تشخیص دبیرخانه شورا یا صندوق، ضمن محرومیت از استفاده مجدد از حمایت‌های قانون، با ارجاع به مراجع قانونی ذی‌صلاح، مشمول مجازات‌های موضوع ماده (۱۱) قانون خواهند گردید.

ماده ۳۳- دبیرخانه شورا مسؤولیت پی‌گیری اجرای این آیین‌نامه را به‌عهده دارد و مکلف است گزارش عملکرد و نحوه اجرای قانون را هر شش ماه یک بار به شورا و مجلس شورای اسلامی ارایه نماید.

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۴۷

اصلاح اساسنامه صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران

کشور مصوب جلسه ۲۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸

شورای عالی انقلاب فرهنگی

مصوبه «اصلاح اساسنامه صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور» که در جلسه ۲۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به تفویض جلسه ۶۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

کلیات

توسعه پایدار و پیشرفت هر کشوری مرهون پرورش، حفظ و نگهداری سرمایه‌های علمی، پژوهشی و فناورانه آن کشور است. پژوهشگران و فناوران موجبات ترقی، تعالی، توسعه علمی و فناوری و در نهایت توسعه پایدار همه‌جانبه را برای کشور فراهم می‌سازند، از این رو شناسایی، برقراری ارتباط و حمایت از این قشر توانمند جامعه به منظور استفاده از مشارکت و همکاری‌های علمی آنان در زمینه‌های گوناگون در راستای تولید علم و فناوری و توسعه از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. برای نیل به این هدف، در راستای تحقق بند ۴ اصل سوم قانون اساسی و به استناد بند ۱۶ مصوبه جایگاه، اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی، «صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران» به منظور رفاه محققان و سامان‌دهی مناسب برای تولید علم و فناوری و هم‌افزایی علم، تولید و ثروت و آماده‌سازی بستر اجرایی آنها در جهت سوق دادن منافع تحقیقاتی و فناوری به مردم و در نهایت توسعه پایدار کشور، به شرح این اساسنامه تأسیس می‌گردد.

۲۴۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۱- نام

نام صندوق عبارت است از «صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور» که از این پس در این اساسنامه به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود.
تبصره - صندوق دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و محل آن در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری خواهد بود.

ماده ۲- هدف

هدف از تأسیس صندوق، شکوفایی امور تحقیقاتی در راستای تولید علم، فناوری و تجاری‌سازی و بهره‌مند شدن مردم از نتایج آنها، از طریق ارائه کمک‌ها و خدمات حمایتی و مادی و معنوی به پژوهشگران و فناوران حوزوی و دانشگاهی ایرانی اعم از حقیقی و حقوقی می‌باشد.

تبصره ۱ - حمایت مادی عبارت است از تأمین اعتبار و تسهیل مراحل و ساز و کار تخصیص بودجه به محققان و فناوران در خصوص طرح‌ها و برنامه‌های ارائه شده و مصوب صندوق.

تبصره ۲ - حمایت معنوی عبارت است از حمایت اداری، معرفی و تأیید علمی طرح‌های ارائه شده، تکریم و قدرشناسی و ارائه مشاوره به پژوهشگران و فناوران.

تبصره ۳ - پژوهشگر به اشخاص حقیقی و حقوقی اطلاق می‌شود که دارای دانش، تجربه و مدارج علمی و دستاوردهای پژوهشی و یا فناورانه بوده و صلاحیت علمی وی به تأیید کمیته تخصصی صندوق براساس ضوابط مراجع ذیصلاح علمی کشور رسیده باشد.

تبصره ۴ - فناور به شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌گردد که توانایی علمی و فنی لازم برای تبدیل ایده و دانش جدید را به نمونه سخت افزار یا روش اجرایی قابل استفاده براساس ضوابط مراجع ذیصلاح کشور، دارا می‌باشد.

ماده ۳- سرمایه و منابع تأمین آن

سرمایه اولیه صندوق مبلغ پانصد میلیارد ریال است که از محل کمک‌های

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۴۹

دولت تأمین و در ردیف بودجه سنواتی منظور خواهد شد. منابع صندوق عبارت است از: کمک‌های سالیانه دولت و وجوه اداره شده، کمک دستگاه‌های دولتی و غیردولتی، کمک‌های مردمی، موقوفات، درآمدهای اختصاصی، تسهیلات سیستم بانکی، درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری وجوه مازاد صندوق که در چارچوب قوانین و مقررات کشور تحصیل می‌شود. **تبصره-** در صورت کسب منابع مالی جدید، سرمایه صندوق توسط هیأت امنای افزایش خواهد یافت.

ماده ۴- ارکان صندوق

صندوق دارای ارکان زیر می‌باشد:

الف) هیأت امنای؛

ب) رییس صندوق؛

ج) کمیته تخصصی.

ماده ۵- ترکیب هیأت امنای

هیأت امنای صندوق متشکل از اشخاص حقیقی و حقوقی زیر خواهد بود:

۱- معاون علمی و فناوری رییس جمهوری (رییس هیأت امنای)؛

۲- معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور؛

۳- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۴- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛

۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

۶- وزیر جهاد کشاورزی؛

۷- وزیر صنایع و معادن؛

۸- وزیر نفت؛

۹- وزیر نیرو؛

۱۰- رییس جهاد دانشگاهی؛

۱۱- رییس هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره؛

۲۵۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱۲- پنج نفر از اساتید، پژوهشگران و فناوران برجسته حوزوی و دانشگاهی کشور به پیشنهاد رییس صندوق و حکم رییس هیأت امنای؛
- ۱۳- رییس صندوق (دبیر هیأت امنای).

ماده ۶- جلسات هیأت امنای

جلسات هیأت امنای به صورت عادی و فوق العاده تشکیل می‌گردد و جلسات عادی حداقل سالی دوبار بنا به دعوت رییس صندوق تشکیل می‌شود. جلسات فوق العاده در صورت لزوم بنا به پیشنهاد رییس صندوق و تأیید رییس هیأت امنای تشکیل خواهد شد. جلسات این هیأت (عادی و فوق العاده) با حضور دو سوم اعضای رسمیت یافته و تصمیمات متخذه با رأی موافق اکثریت اعضای حاضر در جلسه معتبر می‌باشد.

ماده ۷- وظایف هیأت امنای

- ۱- تعیین سیاست‌های اصولی و خط‌مشی‌های کلی مربوط به فعالیت صندوق؛
 - ۲- تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها و تصویب برنامه‌های مربوط به فعالیت صندوق در چارچوب اسناد بالادستی علم و فناوری به‌ویژه نقشه جامع علمی کشور؛
 - ۳- اصلاح و تغییر در مواد اساسنامه و آرایه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تصویب؛
 - ۴- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادهای رییس صندوق و یا پیشنهادهای آرایه‌شده توسط حداقل نیمی از اعضای هیأت امنای؛
 - ۵- تصویب نمودار تشکیلاتی صندوق؛
 - ۶- تشکیل کمیسیون دائمی و تعیین وظایف و انتخاب اعضای آن؛
- تبصره** - هیأت امنای می‌تواند بخشی از وظایف خود را به کمیسیون مذکور در بند فوق، تفویض نماید.
- ۷- تصویب آیین‌نامه نحوه آرایه کمک‌های صندوق به پژوهشگران و فناوران؛
 - ۸- تصویب ضوابط نحوه حمایت از تحقیقات مشترک پژوهشگران و فناوران با

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۵۱

مراکز علمی و تحقیقاتی داخل و خارج کشور در چارچوب قوانین و مقررات کشور؛
۹- نظارت بر حسن اجرای وظایف و ارزیابی فعالیت‌های صندوق.

ماده ۸- رییس صندوق

رییس صندوق بالاترین مقام اجرایی صندوق است که با پیشنهاد و حکم رییس هیأت امنای و تصویب هیأت امنای برای مدت ۴ سال منصوب می‌شود. انتصاب مجدد وی صرفاً برای یک دوره متوالی دیگر بلامانع می‌باشد.

تبصره- برکناری رییس صندوق با رییس هیأت امنای است.

ماده ۹- وظایف رییس صندوق

- ۱- اجرای مصوبات هیأت امنای؛
- ۲- اداره و هدایت امور اجرایی صندوق در چارچوب اساسنامه و ضوابط و مقررات مصوب هیأت امنای؛
- ۳- به‌کارگیری و برکناری نیروهای صندوق، تعیین حقوق و دستمزد آنان در چارچوب قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط؛
- ۴- پیشنهاد اصلاح و یا تغییر در مواد اساسنامه به هیأت امنای برای تأیید و ارایه به شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تصویب؛
- ۵- پیشنهاد افزایش یا کاهش سرمایه صندوق به هیأت امنای برای تصویب؛
- ۶- ایجاد و انتشار نشریاتی که صندوق را در رسیدن به هدف‌های خود کمک می‌کند؛

- ۷- حفظ و حراست اموال و دارایی‌های منقول و غیرمنقول صندوق؛
- ۸- نمایندگی صندوق در برابر کلیه مراجع اداری و قضایی و اشخاص ثالث با حق توکیل به غیر برای استیفای حقوق صندوق در حد مقررات؛
- ۹- تهیه برنامه و گزارش عملکرد سالانه صندوق و ارایه آن به هیأت امنای برای بررسی و تصویب.

تبصره- کلیه اسناد مالی و اوراق بهادار با امضای رییس صندوق یا مقام

۲۵۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تفویض گیرنده و مدیر امور مالی معتبر است.

ماده ۱۰- ترکیب کمیته تخصصی صندوق

اعضای کمیته تخصصی صندوق از بین پژوهشگران و فناوران برجسته کشور که دارای سوابق درخشان علمی و اجرایی از قبیل برخورداری از آثار علمی و فناوری در معیار بین‌المللی، مقالات چاپ شده در مجلات معتبر داخلی و بین‌المللی، ثبت اختراع و اکتشاف در مراجع معتبر، آشنا با علوم و فنون روز جهان، آشنا با نیازهای علمی، پژوهشی و فناوری کشور باشند، توسط رییس صندوق معرفی و پس از تصویب کمیسیون دائمی هیأت امنای با حکم رییس هیأت امنای به مدت چهار سال منصوب می‌گردند.

تبصره ۱- تعداد اعضای کمیته تخصصی با احتساب رییس صندوق، ۷ نفر عضو اصلی و ۲ نفر عضو علی‌البدل می‌باشد.

تبصره ۲- انتخاب مجدد اعضای کمیته تخصصی، فقط برای دو دوره متوالی بلامانع است.

تبصره ۳- ریاست کمیته تخصصی بر عهده رییس صندوق می‌باشد.

ماده ۱۱- وظایف کمیته تخصصی صندوق

۱- پیشنهاد اولویت‌های جدید، دستورالعمل‌ها، آیین‌نامه‌ها و ضوابط علمی لازم برای تحقق اهداف و نحوه تدوین گزارش‌های علمی و شیوه نظارت پژوهشی برای ارایه به هیأت امنای؛

۲- تأیید صلاحیت علمی پژوهشگران و فناوران برای بهره‌مند شدن از حمایت‌های صندوق؛

۳- تصویب و ارزیابی طرح‌های پژوهشی و فناورانه در چارچوب نقشه جامع علمی کشور و در راستای اولویت‌ها، سیاست‌ها و خط‌مشی تعیین‌شده توسط هیأت امنای؛

۴- تعیین کارگروه‌های تخصصی برای ارزیابی طرح‌های پیشنهادی و مصوب؛

بخش هفتم: پژوهشی / ۲۵۳

۵- پیشنهاد ضوابط مورد نیاز برای حمایت از ثبت اختراعات و اکتشافات در داخل و خارج کشور.

ماده ۱۲- فعالیت‌های مالی صندوق

فعالیت‌های مالی صندوق، زیر نظر رئیس صندوق و براساس آیین‌نامه مالی و معاملاتی که به تصویب هیأت امناء خواهد رسید انجام می‌شود و صندوق از نظر مقررات مالی و معاملاتی تابع مفاد قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی (مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ مجلس شورای اسلامی) می‌باشد و کلیه پرداخت‌های دولت و سایر دستگاه‌ها به صندوق کمک تلقی و مانده آن قابل انتقال به سال بعد خواهد بود.

تبصره ۱- سال مالی صندوق از اول فروردین هر سال لغایت آخر اسفند ماه همان سال است.

تبصره ۲- وجوه صندوق در حساب خاصی که در یکی از بانک‌ها افتتاح می‌شود، نگهداری می‌شود و همچنین کلیه پرداخت‌ها با صدور چک از حساب یادشده صورت می‌گیرد.

ماده ۱۳- تغییر یا اصلاح اساسنامه

اعمال هرگونه تغییر یا اصلاح در اساسنامه، مطابق یکی از دو راهکار ذیل امکان پذیر می‌باشد:

۱- به پیشنهاد رئیس صندوق و تأیید هیأت امناء و با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۲- بنا به پیشنهاد و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۱۴- این مصوبه مشتمل بر ۱۴ ماده و ۱۴ تبصره در جلسه ۲۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به تفویض جلسه ۶۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد